

Μικροί/Μικρές εντομολόγοι: Μελετώντας το βασίλειο των εντόμων

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το πρόγραμμα αυτό προσφέρεται για τους/τις μαθητές/μαθήτριες Δημοτικής Εκπαίδευσης (Δ' - Στ').

Ανάλογα με την τάξη που συμμετέχει στο πρόγραμμα εφαρμόζονται διαβαθμισμένες δραστηριότητες. Ενδεικτικές δραστηριότητες παρουσιάζονται στο γενικό πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος.

Το πρόγραμμα είναι μονοήμερο (9:00-13:30 ή 9:00-16:00).

Σημείωση 1:

Το πρόγραμμα που παρουσιάζεται πιο κάτω εκτείνεται μέχρι τις 13:30. Σε περίπτωση που η ομάδα επιθυμεί την επέκτασή του μέχρι τις 16:00, τότε αυτό μπορεί να επεκταθεί με επιπλέον ανατροφοδοτικές δραστηριότητες, μετά από συνεννόηση των συνοδών εκπαιδευτικών, γυναικών και ανδρών, με το προσωπικό του Κέντρου.

Σημείωση 2:

Σε συνεργασία με το προσωπικό του Κέντρου και τους/τις συνοδούς εκπαιδευτικούς, το γενικό πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος, όπως παρουσιάζεται παρακάτω, μπορεί να αναπροσαρμοστεί και να διαφοροποιηθεί ως προς τις δραστηριότητες και τον τρόπο ανάπτυξής του, με βάση τις ανάγκες της κάθε ομάδας.

ΣΤΟΧΟΙ

Οι μαθητές/μαθήτριες αναμένεται να:

- Γνωρίσουν και να εξοικειωθούν με τις έννοιες πανίδα, ταξινόμηση ζωντανών οργανισμών, αρθρόποδα, έντομα, αραχνοειδή, αλυσίδα τροφής, αλληλοσύνδεση διαφόρων ειδών, εξαφάνιση ειδών κ.ά.,
- Καθορίσουν τα βασικά χαρακτηριστικά των εντόμων, μέσα από παρατήρηση, και να τα διακρίνουν από άλλες κατηγορίες ζώων,
- Εντοπίζουν και να καταγράφουν τα μέρη από τα οποία αποτελείται ένα έντομο και τα χαρακτηριστικά που το διαφοροποιούν από τα αραχνοειδή,
- Περιγράφουν τον κύκλο ζωής των εντόμων,
- Αναπτύξουν δεξιότητες παρατήρησης, καταγραφής, αναγνώρισης και σύγκρισης εντόμων μέσω βιωματικών δραστηριοτήτων, τόσο στην τάξη όσο και στο πεδίο,
- Συγκεντρώσουν στοιχεία και πληροφορίες από διαφορετικές πηγές για τα έντομα,
- Εντοπίζουν τα στοιχεία ενός οικοσυστήματος τα οποία προσελκύουν τα έντομα,
- Κατανοήσουν τη συμβολή των εντόμων, και ειδικότερα της μέλισσας, στην επικοινωνία των φυτών, στη συνέχιση της ζωής και στην οικονομία,
- Εντοπίζουν και να συσχετίσουν τις ανθρώπινες δραστηριότητες, οι οποίες διαταράσσουν την τροφική αλυσίδα και την οικολογική ισορροπία, με αποτέλεσμα τη μείωση του αριθμού ή την εξαφάνιση ορισμένων εντόμων,

- Συνειδητοποιήσουν την ταχύτητα εξαφάνισης των ειδών στις μέρες μας σε σχέση με το παρελθόν,
- Συνειδητοποιήσουν την ανάγκη για σεβασμό, προστασία και διατήρηση κάθε μορφής ζωής στον πλανήτη,
- Εισηγηθούν και να υιοθετήσουν μέτρα, τα οποία μπορούν να συμβάλουν στην ενημέρωση, την ευαισθητοποίηση και την προστασία των εντόμων, αλλά και γενικότερα της βιοποικιλότητας.

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

9:00 - 9:30

Αφιξη-καλωσόρισμα και ξενάγηση στο Κέντρο.

9:30 – 10:15

Εισαγωγή στο θέμα με παρουσίαση για τα έντομα και επεξήγηση εννοιών όπως ταξινόμηση ειδών, αρθρόποδα, έντομα, αραχνοειδή κ.ά. Με τη χρήση μεγεθυντικών φακών και στερεοσκοπίων, οι μαθητές/μαθήτριες παρατηρούν τρισδιάστατα μοντέλα εντόμων και εντοπίζουν τα χαρακτηριστικά που τα κατατάσσουν στη συγκεκριμένη κατηγορία διαφοροποιώντας τα από τα αραχνοειδή. Στη συνέχεια, μέσα από δοσμένο φωτογραφικό υλικό, οι μαθητές/μαθήτριες φτιάχνουν και περιγράφουν τον κύκλο ζωής διαφόρων εντόμων.

10:15 – 10:30

Διάλειμμα

10:15 – 11:00

Επίσκεψη στο βοτανικό κήπου του ΚΠΕ Σαλαμιούς και στο «Ξενοδοχείο Εντόμων» και συμπλήρωση φύλλων εργασίας. Εντοπισμός και καταγραφή των στοιχείων εκείνων που καθορίζουν την ύπαρξη εντόμων στο οικοσύστημα. Παρατήρηση και αναγνώριση εντόμων με τη βοήθεια κλείδας αναγνώρισης. Καταγραφή πληροφοριών για διάφορα έντομα που συναντούν (χρώμα, φτερά, σημείο του κήπου που προτιμά κ.ά.). Συμπλήρωση πληροφοριών από διάφορες πηγές.

11:00 – 11:15

Διάλειμμα

11:15 – 12:15

Συζήτηση για τη σημασία των εντόμων στην επικονίαση και στην παραγωγή τροφής. Σύντομη αναφορά στα «ωφέλιμα» έντομα όπως μέλισσα και μεταξοσκώληκας. Παρουσίαση κυψέλης, ενδυμασίας μελισσοκόμου και μελισσοκομικών εργαλείων. Μέσα από παρουσίαση φωτογραφιών και τα προσωπικά βιώματα των μαθητών/μαθητριών, γίνεται εντοπισμός των ανθρώπινων δραστηριοτήτων οι οποίες οδηγούν στη μείωση και στην εξαφάνιση του αριθμού των εντόμων. Ακολουθεί εισήγηση μέτρων τα οποία μπορούν να συμβάλουν στην προστασία των εντόμων και της βιοποικιλότητας γενικότερα.

12:15 – 12:30

Διάλειμμα

12:30 – 13:30

Διεξαγωγή δραστηριοτήτων ανατροφοδότησης στο ΚΠΕ Σαλαμιούς ή στο σχολείο:

- α) συγγραφή παραμυθιών ή ποιημάτων με ήρωες έντομα,
- β) συλλογή φωτογραφικού υλικού για τα έντομα της Κύπρου,
- γ) δημιουργία και διανομή έντυπου υλικού για τους τρόπους προσέκλυσης εντόμων στον κήπο του σχολείου ή στον κήπο του σπιτιού τους,
- δ) συνέντευξη από έναν εντομολόγο,
- ε) δημιουργία ξενοδοχείου εντόμων με επαναχρησιμοποιήσιμα υλικά για τον κήπο του σπιτιού τους ή του σχολείου τους.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ-ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Στο απογευματινό πρόγραμμα οι μαθητές/μαθήτριες έχουν μεσημεριανό διάλειμμα. Για το σκοπό αυτό μπορούν να έχουν μαζί τους μεσημεριανό φαγητό ή μπορούν να κάνουν σχετικές διευθετήσεις σε συνεννόηση με το προσωπικό του Κέντρου για να γευματίσουν σε εστιατόριο του χωριού.

Συστήνεται όπως οι μαθητές/μαθήτριες:

- Έχουν φωτογραφική μηχανή ή βιντεοκάμερα.
- Έχουν μαζί τους κασετίνα στην οποία να υπάρχουν ψαλίδι, γόμα, μολύβια και χρώματα.
- Φορούν αθλητικά παπούτσια και να είναι κατάλληλα ντυμένοι για εργασία στο πεδίο.

- Τα φύλλα εργασίας και τα όργανα ή οποιοσδήποτε άλλος εξοπλισμός χρειάζεται για την εφαρμογή των προγραμμάτων, παρέχονται από το Κέντρο.
- Οι εργασίες πεδίου διαφοροποιούνται ανάλογα με την εποχή επίσκεψης του σχολείου.